

# HEDELYSKOLEN

Officiel åben 15/9-1954

Greve-Kildebrønde Centralskole var det officielle navn, Centralskolen var den daglige betegnelse.

Den blev udtænkt så tidligt som i 1937 som netop den centrale skole for kommunens skoler i landsbyerne Greve, Hundige, Kildebrønde og Mosede. Det var ønskeligt med et undervisningstilbud ud over 7. klasse for kommunens elever, af hvilke mange ved undervisningspligtens ophør med det 7. skoleår tog den lange tur til skoler i Tåstrup, Roskilde eller København for at tage real- eller studentereksamen.

Krigen fra 1939 til 1945 kom i vejen for skolebyggeriet, og først i begyndelsen af 1950'erne blev der gjort alvor af at bygge den ønskede centralskole.

Skolens placering var klart begrundet. Den skulle ligge sådan, at eleverne fra de fire landsbyer og det fjerneste af de ekspanderende strandområder ville få omtrent lige langt i skole. Det blev landarbejderbørnene fra Gjedesdal, som fik den længste skolevej.

I 1954 kunne den nye skoleinspektør tage imod de første lærere og elever og påbegynde undervisningen, mens bygningerne blev gjort helt færdige. Samtidig nedlagdes landsby-skolerne i Kildebrønde og Mosede, mens skolerne i Greve og Hundige fungerede som forskoler med 1. og 2. klasse under Centralskolens ledelse.

Centralskolen lå på det åbne land med udsigt til de omkringliggende gårde og marker.

Det var muligt fra vinduerne at følge årets gang i det danske landbrug, afgrødernes skiften og i heldigste tilfælde iagttage en rugmark, som dræede.

Lærergruppen var overskuelig og dyrkede det kollegiale samvær, når der var lejlighed dertil. Den lærer, der havde fødselsdag, serverede (som regel) hjemmebag, kaffe, fløde og cigarer/cerutter for kollegerne til frokosten i det lange frikvarter, som administrativt kunne forlænges i dagens anledning og som regel blev det. En lærerfest lod sig arrangere og ligeså den årlige fodboldkamp mellem lærere og elever.

Årets skoleudflugt gik med tog eller bus til fjerne steder som Odense, Helsingør/Helsingborg, Maribo. Den traditionelle skolekomedie indstuderede og opførte skolens III mellemskoleklasser på scenen i den gamle gymnastiksal, som måtte lånes i skarp konkurrence med aftengymnastikken. I forbindelse med skolekomedien, som opførtes flere gange, blev der indbudt til elevfest med dans i salen under østfløjen.

Juleafslutningen foregik samlet i gymnastiksalen, hvor en klasse opførte krybbespil, skoleinspektøren læste juleevangeliet og alle gik i flere kredse omkring det store juletræ og sang de kendte julesalmer.

## Udvidelser

Der gik kun få år, før det viste sig, at den store centralskole, som alle troede ville være fuldt tilstrækkelig i mange år, var ved at blive for lille.

Der skete en vis tilflytning til Greve-Kildebrønde, specielt langs stranden, hvor sommerhusene gradvist ændredes til helårshuse. Det gav tilgang af elever, og skolen måtte udvides.

I 1958/59 opførtes østfløjen, hvorved lokalekapaciteten blev væsentligt forøget, ligesom der kom formningslokale, spisesal og specialundervisningslokale til, og i umiddelbar

## **Traditioner**

På Hedelyskolen er det naturligt at sætte traditioner i forbindelse med musik. Det store harmoniorkester spiller en fremtrædende rolle og stiller sin musik til rådighed året rundt. Det giver ganske vist meget arbejde, men holder også orkesteret levende og inspirerer til udvidelse og fornyelse af repertoiret.

Året begynder med en nytårskoncert efterfulgt af en forårskoncert. I sommerkoncerten deltager alle skolens øvrige instrumentalgrupper, og høstkoncerten udføres i samarbejde med andre foreninger. I december går skolens luciapiger optog på Hedebo, hvilket er en ældgammel tradition, og året afrundes med en julekoncert over mindst to dage.

Dramatiken bliver ikke glemt. Hvert år gives der på skolen elevforestillinger af vidt forskellig art og indhold med jævne mellemrum og på forskellige klassetrin.

Til traditionerne hører også den kommunikation, som sker ved udsendelsen af meddelelsesbladet "Nyt fra Hedelyskolen", der gennem alle årene er blevet udsendt fire gange om året og i hovedsagen er blevet redigeret af skolens ledere.

## **Publikationer**

I forbindelse med forskellige undervisningsområder har Hedelyskolen udsendt små hæfter i højt format, hvori der fortælles om disse områder.

Om skolens flerkulturelle undervisning fortæller et hæfte på dansk og det pågældende fremmedsprog for især forældrene om undervisningens tilbud, krav, tilrettelæggelse og indhold.

For forældrene til eleverne i ungdomsklasserne er der udgivet et lignende hæfte, og forældrene til begyndereleverne orienteres på samme måde om skolefritidsordninger og den samordnede indskoling.

Endelig udgives med jævne mellemrum og nyredigeret et hæfte, som orienterer om skolens historie og funktioner for alle interesserede.

## **Et jubilæum**

Hedelyskolen er fra 1954. I september 1994 var der derfor anledning til at fejre 40 år jubilæum. Det skete for hele skolen blandt andet ved, at hver klasse ydede sit til en kæmpelagkage, som blev fortæret efter den store præsentation. Desuden var der teaterforestilling og anden underholdning for børnene

En god dag for alle.

De lærere, som arbejdede med de fremmedsprogede, var klasselærer for hvert sit barn, hvorfor kommunikationen omkring barnet altid var i orden.

Til de fremmedsprogede familier udarbejdede skolen en folder på dansk og familiens sprog med oplysninger om skole og skolegang.

Det ejendommelige ved Hedelyskolens fremmedsprogede elevgruppe er, at den er sammensat af børn fra en lang række europæiske og orientalske lande og ikke udgør en etnisk homogen gruppe.

Hedelyskolens grundholdning er at vise en rummelighed, som kan give plads til alle grupper af elever, og som tillader en rokering af ressourcer efter, hvilke opgaver og krav skolen står overfor.

### **Specialklasser - ungdomsklasser**

Hedelyskolen havde fra sin begyndelse i 1954 tradition for specialklasser og var med i den gruppe af skoler, som efter tur startede specialklasser på 1. og 2. klasstrin og fulgte dem op igennem skoleforløbet.

Hedelyskolen overtog ungdomsklasserne med deres lærere fra Gersagerskolen, da denne skulle afgive plads til social-og sundhedsuddannelsen i 1991. I ungdomsklasserne gik de ældre elever fra kommunens specialklasser.

Antallet af elever i ungdomsklasserne er svingende, men i skoleåret 1993/94 havde skolen fem klasser på 8., 9. og 10. klasstrin med i alt 28 elever.

Undervisningen er tilrettelagt med vægt på de basale fag som mundtlig og skriftlig dansk, matematik og valgfag samt på erhverv og uddannelse, personlige forhold, praktik, virksomhedsbesøg og lejrskoleophold.

Bag det hele ligger ønsket om at lære eleverne at kunne begå sig i livet, at tage et initiativ og at styrke deres selvværdsfølelse.

Til ungdomsklasserne fik Hedelyskolen fra "Sammen står vi stærkest" bevilget to gange ti uger til "Projekt Arbejdspraktik", som skulle bestå af skolegang, kurser i ungdomsskolen og arbejdspraktik, så de unge kunne få en bedre start på arbejdslivet og voksenlivet og få realistiske forestillinger om deres muligheder.

### **Tolerance**

De mange forskellige elevkategorier lærer at færdes mellem hinanden, lærer hinanden at kende, lærer at respektere hinanden.

Det er skolens grundholdning, som også er rodfæstet blandt lærerne, at tolerancen skal være stor, og at forståelsen for andre skal være en del af skolens liv.

### **Miljøbussen**

I efterårets løb i 1993 anskaffede Hedelyskolen en rullende tandlægeklinik og byttede inventaret ud med bord, vask, bæk, skabe, hylder o.s.v. Der er også installation til rindende vand og elektrisk lys, ligesom rummet kan opvarmes.

Tanken med denne anskaffelse var, at eleverne skulle kunne bruge bussen som mobilt laboratorium i forbindelse med undervisningen i faget "Natur og Teknik", som kom ind i folkeskolen med loven i 1994, ekskursioner og lejrskoler.

Det er en ulempe, at bussen ikke må transportere personer, men den kan bruges til at fragte bagage, madvarer og udstyr til stedet, hvor den skal tages i anvendelse.

Selv ikke en så stor skole som Hedelyskolen kan holde et sådant køretøj i gang hele tiden, hvorfor det også gerne lånes ud til andre skoler.

## Orkesteret

Et orkester er enhver skoles drøm. Den kan blive virkelighed, når de rette forhold er til stede. Det var de på Hedelyskolen i 1973,

Erik Jørgensen, som blev lærer på Hedelyskolen i 1972, havde den rette baggrund, den rigtige begejstring for musikken, lysten til arbejdet og støtte fra sine omgivelser.

Erik Jørgensen begyndte det slidsomme arbejde med at samle interesserede elever, skaffe instrumenter, entre med lærere på de forskellige instrumenter og bruge tid på at oplære musikerne, øve samspil og indarbejde et repertoire.

Tidligt medvirkede orkesteret ved foranstaltninger på skolen. Den første forårskoncert blev afholdt knap et år efter starten, og siden er det kun gået fremad.

Erik Jørgensen leder stadig efter 22 år et særdeles velspillende harmoniorkester, som har deltaget i stævner i ind- og udland, vundet priser, afholdt koncerter med nogle af landets største sangere og musiknavne og indspillet plader.

Til orkesterets 20 års dag blev udgivet en lille bog på cirka 50 sider, "Vejen til succes", med en beskrivelse af orkesterets opståen og 20 årige historie og en biografi af orkesterlederen. Samtidig udsendtes en compact-disc med titlen "Strike up the Band".

## Ordblindundervisning

Greve kommunes ordblindecenter blev etableret på Hedelyskolen i oktober 1993, efter at det forberedende arbejde var gjort i de første måneder af skoleåret. Centeret med meget få elever kom i stand i snævert samarbejde med PPR. Efter at have høstet erfaringer med ordblindeproblemet åbnede skolen fra august 1994 for ordblinde børn i 5., 6. og 7. klasse, mens de elever, som skolen i forvejen havde, og som ikke forlod skolen, fortsatte i 8. klasse.

Det pædagogiske hovedprincip for denne gruppe børn byggede på en erkendelse af, at børnene var normale på alle områder undtagen på læseområdet, og at de kunne integreres i en normal klasse, hvor de skulle lære at udnytte deres ressourcer bedst muligt under anvendelse af moderne hjælpemidler som computere, syntetisk tale, indtalte bånd og lignende.

Eleverne blev placeret i normalklasser efter skolens vurdering i hvert enkelt tilfælde og følte eller lærte, at de kunne begå sig blandt normale børn. På hjælpemiddelsiden var de endog forud for normalt læsende børn. Eleverne rekrutteres fra de øvrige skoler i kommunen med henblik på at gøre deres skolegang færdig på Hedelyskolen.

Til ordblindundervisningen knyttedes to lærere med særlig uddannelse på området.

Deres opgave var at hjælpe de almindelige lærere med at tilrettelægge undervisningen for ordblindebørnene og med at finde de rigtige materialer til undervisningen.

## Fremmedsprogede

De første fremmedsprogede elever kom til Hedelyskolen i november 1988. Der var tale om en modtageklasse, som skolen siden har beholdt. Ideen er, at den fremmedsprogede begynder sin undervisning i modtageklassen, og når eleven er parat, flytter han/hun tilbage til distriktsskolen. Imidlertid var det meget få af Hedelyskolens modtageklasseelever, som gik tilbage. De fleste blev på skolen, fordi deres tilknytning hurtigt var blevet meget stærk.

Ved slutningen af skoleåret 1993/94 havde Hedelyskolen cirka 60 fremmedsprogede, de fleste fordelt i normalklasser. Skolen vurderede, at disse elever var en gevinst for alle parter på skolen og ønskede at beholde eleverne, også fordi lærerstaben var uddannet til og dybt engageret i arbejdet med de fremmedsprogede. Det blev skolens politik at integrere eleverne i normalklasserne så hurtigt som muligt.

fortsættelse af dette byggeri opførtes gymnasiksal nr. 2 mod nord. Den blev taget i brug i 1960.

### **To nye skoler**

I de følgende år blev udflytningen fra København politisk vedtaget og sat i værk som Fingerplanen. Greve-Kildebrønde var omfattet af planen og måtte planlægge udstykninger, som ville medføre omdannelse af store arealer af god landbrugsjord til parcelhusvarterer, forøge befolkningstallet drastisk og bringe flere skolesøgende børn til kommunen.

Udviklingen tog først fart i den nordlige ende af kommunen, hvorfor Krogårdskolen blev forberedt og bygget og til dels forsynet med elever fra Centralskolen. Undervisningen begyndte i 1964 med en overlærer fra Centralskolen som skoleinspektør, og i 1965 blev en overlærer fra Centralskolen viceskoleinspektør ved skolen.

Derefter begyndte udbygningen også i den sydlige ende af kommunen, hvor Mosedeskolen blev planlagt fra omkring 1965. I 1967 påbegyndtes byggeriet og de første lærere og elever til dels fra Centralskolen rykkede ind i 1968 med en overlærer ved Centralskolen som skoleinspektør og fra 1969 med en overlærer fra Centralskolen som viceskoleinspektør.

### **1970 - 1995 bygningsudvikling**

Til trods for aflastning gennem de to nye skoler blev Centralskolen snart for lille, og en stor udvidelse blev sat i gang i 1969 afsluttende den 16. september 1972 med en festlig indvielse med ballonopstigning, rundvisning på skolen og festfyrværkeri.

I forbindelse med oprettelsen af Greve Kommune i 1970 skiftede Centralskolen navn. Dens rolle som den centrale skole var udspillet, og et nyt navn skulle findes. Det blev Hedelyskolen efter den nærliggende og senere nedrevne Hedelygård syd for skolen, på en del af hvis jord skolen står.

I 1972 stod to nybyggede børnehaveklasser færdige, i 1977 ombyggedes den gamle hovedfløj fra 1954 – og i 1991 udbyggedes en del af de eksisterende bygninger fra 1972 til skolefritidsordning.

I 1994 blev SFO'en udvidet fra 105 til 170 børn, hvad der krævede mere plads. Indvielsen af de nye lokaler fandt sted den 1. september 1994. Samtidig med at SFO bygningsmæssigt blev større og rummede mange flere børn i blandt andet fine værksteder og aktivitetsrum, mistede skolen sit sløjdlokale.

Som erstatning herfor føjedes i øst en tilbygning til skolen med lokaler til blandt andet det nye fag "Natur og Teknik".

Bemærkelsesværdig er SFO'ens legeplads blevet med dens fire legeøer og dens udskårne træsjoler og træfigurer.

I 1995 forventes yderligere udbygning af Hedelyskolens SFO, så den slutteligt rummer cirka 240 børn.

I hele perioden siden 1954 havde Centralskolen/Hedelyskolen sin lille lokale forskole for 1. og 2. klasse i Greve by. Dette ophørte i 1986 efter 243 års uafbrudt undervisning i Greve, hvor regelmæssig skolegang påbegyndtes i 1743. Bygningerne i Greve lå i nogle år hen i dårlig tilstand og blev anvendt af aftenskolehold, indtil Greve Lærerforening i 1993 fra Hundige gamle skole lejede sig ind i Greve gamle Skole, efter at denne først havde været igennem en omfattende istandsætning.